

tist talt; men hver Gang det kommer til Stykket, hver Gang det gjælder om at gjøre Noget, saa møder der Vanskeligheder paa alle Sider, saa har man Betænkkeligheder, ja, endog Grundlovsbetænkkeligheder. Man kan jo ikke tage feil af Ministerens Stilling til dette Forslag; han sagde, at han ikke vilde bære Sagen oppe i Landsthinget eller forsvare den der. Dermed har han jo sagt, at dette Forslag vil han ikke støtte, det vil han ikke bære igjennem, og det kommer da kun som eet Ved endnu til den ikke korte Række af Lovforslag med Hensyn til hvilke det er gaaet paa samme Maade, som her: naar der er Tale om at bringe Hjælp, om at bringe Understøttelse, om at træffe Foranstaltninger til Gode for de lavere Klasser af Befolkningen.

Sage: Jeg har blot bedet om Ordet for at gjøre et Par Bemærkninger over for den Paastand, som idelig fremsættes, naar man ikke vil gaa ind paa den Slags Forslag: at saa vil man ikke gjøre Noget i denne Retning, saa er man inhuman, ja, der er endog blevet brugt saa stærke Udtryk som, at man da er ukristelig og ønster, at den Fattige skal blive behandlet som Forbryder. Jeg vil for mit Vedkommende og vel paa Alles Vegne protestere bestemt imod den Slags Paastande. Fordi der her fremkommer Forslag, som gaa i en vis Retning, er det dog meget langt fra gibet, at disse Forslag derfor skulde være brugeløse. Det kommer ikke an paa i de store politiske og sociale Spørgsmaal, om der vises Omhed; men det kommer an paa, om der virkelig er Fornuft i de Forslag, som fremsættes. Det, som idet først og fremmest kommer an paa, naar det arbejdende Samfund — og hele Samfundet er for saa vidt arbejdende — skal holdes oppe, er sandelig, at Ansvarlighedsprincippet ikke udvistes. Men jeg tillader mig at spørge: Hvilken Forskjel er der paa en fattig Mand og paa en doven Mand, hvilken Forskjel er der paa en Mand, som er forlynlig, og paa En, som er uforlynlig, naar han til enhver Tid med Grundloven i Haanden kan henvende sig til det Offentlige og sige: Du skal hjælpe mig! og 12 Maanedger efter kan sige: Du skal eftergive mig al den Hjælp, som Du har ydet mig? Jeg kan ikke se Andet end, at i Stedet for den Slags Forslag, som ere ubrugelige, fordi de udhule Grunden under det arbejdende Samfund, bør man udvikle den Slags Institutioner, som ere indrettede saaledes, at de Trængende — og Alle kunne jo blive Trængende — kunne benytte den paa en saadan Maade, at det officielle Fattigvæsen i det

Hele kan undgaaes af de virkelig sluttige og forlynlige Folk. Dertil hører Udviklingen af Sygekasser og Alderdomskasser og saa vidt mulig gratis Hjælp i Sygdomstilfælde. Jeg skal villig erkjende, at dette Sidste er vigtigt, men det er jo ogsaa allerede Tilfældet adskillige Steder. I Frederiksberg Amt er der, som bekendt, ydet gratis Sygehjælp efter en stor Maalestof, men om man der ikke er gaaet for vidt, er et andet Spørgsmaal. Opgaven maa være, at søge en fornuftig Mellemvei. Der er jo en anden Maade at løse Spørgsmaalet paa, nemlig at sætte Betalingen meget lavt, og i Sverige har man jo f. Ex. indført en saaringe Betaling for Hospitalshjælp, at enhver Mand, som har sin Førlighed maa kunne betale for sine Børn og sin Hustru paa saadanne Hospitaler. Naar man sætter 25—30 Ore pr. Dag for fuldstændig Forpleining paa et Hospital, vil vanskeligt Noget blive udelukket. Hvad jeg bestemt hævder er, at det kommer an paa, at skabe og udvikle humane Institutioner, men ingenlunde fuldstændig at udviste Forskjellen mellem de sluttige og selvstændige Arbeidere og dem, som ere henviste til at leve paa det Offentliges Beføstning.

Berg: Den høitærede Minister har misforstaaet mig ganske, naar han mente, at Hensigten med mine Udtalelser var at faae ham til at afvise Forhandlingen om dette Forslag. Tværtimod, jeg udtalte jo min Forsikring om, at dette Forslag vilde gaa sin Gang og faae en velvillig Modtagelse; saaledes maatte det efter sin Natur gaa, hvis man kan tro, hvad der er skrevet og sagt saa mange Hundrede Gange rundt omkring i Landet og her, det maatte faae Ministerens Understøttelse og det høie Landsthings med. „At smøre om Munden med Løfter“ har jeg ikke sagt, thi jeg tror, at naar den meget ærede Minister lover Noget, vil han ogsaa holde det, men det er netop Feilen, at Ministeren lover Ingenting, som er værd at stole paa, at holde sig til, i alle sine Udtalelser. Nei, mine Bemærkninger gjaldt egentlig dette, at Ministeren talte venlig om Sagen, men gif uden om, og ikke gav Løfte om at fremme det, der er Hjernen i Sagen, som man maatte sætte Pris paa. Det var min Anse lige overfor forskjellige af Ministerens Udtalelser med Hensyn til den her foreliggende Sag, og det, siger jeg, maa vi komme bort fra. Vi maa komme til Hjernen af Sagen, og se, hvordan Ministeren staar direkte til det, det kommer an paa, og hvad han vil gjøre; det er det afgjørende for en Minister, at han handler,